

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.007.04.2018

P/18/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/003 - Działania organów administracji publicznej na rzecz ujawniania prawa własności nieruchomości w księgach wieczystych..
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2015 r. do zakończenia czynności kontrolnych.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Jerzy Stachowiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/53/2018 z dnia 11 czerwca 2018 r. [dowód: akta kontroli str. 1]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy Raków (dalej: UG lub Urząd).
<i>kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Alina Siwonia – Wójt Gminy Raków (dalej: Wójt) od dnia 12 listopada 2006 r. [dowód: akta kontroli str. 3, 4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Gmina prowadziła systematyczne działania zmierzające do uregulowania stanu prawnego nieruchomości z gminnego zasobu. Działania spowodowały generalne zmniejszenie liczby nieruchomości (dalej: nieruchomości lub działek) o nieuregulowanym stanie prawnym z 499 do 197, tj. o 60,5%. Wg stanu na 30 czerwca 2018 r. największą grupę nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym stanowiły tereny komunikacyjne, które zajmowały około 76% powierzchni wszystkich nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Jak wykazała kontrola w przypadku 58 spośród 60 zbadanych działek działania te prowadzone były w sposób rzetelny i bez zbędnej zwłoki. Działania w zakresie przygotowania dokumentacji umożliwiającej złożenie do sądu wniosku o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności nieruchomości prowadzono niezwłocznie w 47 przypadkach. Spośród 74 złożonych do sądu przez gminę wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości w odniesieniu do gminnego zasobu w badanym okresie sąd zwrócił do uzupełnienia lub oddalił jedynie siedem wniosków (9%).

Badanie dokumentacji dot. 40 działek wykazało, że ewidencja nieruchomości była prowadzona prawidłowo. Dla zbadanej próby jest ona zgodna z katastrzem nieruchomości, a dane w niej ujęte są spójne z danymi w ewidencji środków trwałych prowadzonej przez gminę.

Pracownica zajmująca się sprawami w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości posiadała niezbędne doświadczenie i uczestniczyła w szkoleniach dotyczących gospodarowania nieruchomościami, a zaplanowane środki na realizację postępowań charakteryzował wysoki stopień wykorzystania, tj. w 2015 r. w 95%, w 2016 r. 98%, w 2017 r. 73% i w 2018 r. (do 30 czerwca) 67%.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnym sporządzeniu przez gminę informacji o stanie mienia komunalnego za lata 2014-2017 oraz nieprzekazaniu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Staroście Kieleckiemu odpisów pięciu z ośmiu ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w latach 2015-2017 dotyczących zmian władania nieruchomościami gminnymi w formie trwałego zarządu. W przypadku dwóch działek nierzetelne działania pracowników Urzędu spowodowały wydłużenie do 1.406 dni czasu trwania postępowania zmierzającego do złożenia do Wojewody Świętokrzyskiego wniosku o wydanie decyzji stwierdzającej nabycie przez gminę prawa własności do tych działek. Ponadto, w przypadku 13 działek działania w zakresie przygotowania dokumentacji umożliwiającej złożenie do sądu wniosku o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności nieruchomości prowadzono ze zwłoką wnoszącą od 9 do 31 dni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań w zakresie uregulowania stanu prawnego nieruchomości gminy Raków

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego² (dalej: ustawa o ujawnianiu prawa własności nieruchomości) w dniu 18 maja 2009 r. Starosta Kielecki (dalej: Starosta) przekazał Wójtowi wykaz nieruchomości, które na mocy odrębnych przepisów przeszły na własność Skarbu Państwa i stanowią własność jednostki samorządu terytorialnego tj. gminy Raków (dalej: gmina). [dowód: akta kontroli str. 79]

Zgodnie z paragrafem 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 września 2012 r. w sprawie uzupełnienia i uaktualnienia zestawienia zbiorczego nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego dla obszaru całego kraju³, w związku z art. 1 ust.1 ustawy o ujawnieniu prawa własności nieruchomości, Starosta w dniu 11 października 2012 r. przekazał Wójtowi w wersji elektronicznej uzupełniony wykaz nieruchomości będących we władaniu gminy (dalej: uzupełnienie wykazu). [dowód: akta kontroli str. 83]

Wg danych z uzupełnienia wykazu stan ww. nieruchomości kształtował się następująco:

- liczba nieruchomości ogółem – 666, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 499;
- powierzchnia nieruchomości – 292,4153 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 159,5024 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 953, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 496, w tym tereny komunikacyjne – 461.

Wg stanu na 1 stycznia 2015 r. stan ww. nieruchomości wynosił:

- liczba nieruchomości ogółem – 557, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 412;
- powierzchnia nieruchomości – 369,7909 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 153,0989 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 1.123, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 416, w tym tereny komunikacyjne – 348.

W okresie od 11 października 2012 r. do 1 stycznia 2015 r. liczba nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości, które mają nieuregulowany stan prawny uległa zmniejszeniu o 87, a liczba działek o nieuregulowanym stanie prawnym zmalała o 80.

Wg stanu na 1 stycznia 2016 r. stan ww. nieruchomości wynosił:

- liczba nieruchomości ogółem – 572, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 312;
- powierzchnia nieruchomości – 365,4346 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 129,6400 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 1.112, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 312, w tym tereny komunikacyjne – 258.

² Dz. U. z 2012 r. poz. 1460.

³ Dz.U. z 2012 r. poz. 1056.

Liczba nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości, które mają nieuregulowany stan prawny w trakcie 2015 r. uległa zmniejszeniu o 100. Liczba działek o nieuregulowanym stanie prawnym zmalała o 104. Wg stanu na 1 stycznia 2017 r. stan ww. nieruchomości wynosił:

- liczba nieruchomości ogółem – 577, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 295;
- powierzchnia nieruchomości – 366,4046 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 122,2114ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 1.117, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 299, w tym tereny komunikacyjne – 244.

Liczba nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości, które mają nieuregulowany stan prawny w trakcie 2016 r. uległa zmniejszeniu o 17. Liczba działek o nieuregulowanym stanie prawnym zmalała o 13. Wg stanu na 1 stycznia 2018 r. stan ww. nieruchomości wynosił:

- liczba nieruchomości ogółem – 604, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 246;
- powierzchnia nieruchomości – 374,1395 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 104,3003 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 1.141, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 250, w tym tereny komunikacyjne – 211.

Liczba nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości, jak również liczba działek, które mają nieuregulowany stan prawny w trakcie 2017 r. uległa zmniejszeniu o 49.

Wg stanu na 30 czerwca 2018 r. stan ww. nieruchomości wynosił:

- liczba nieruchomości ogółem – 602, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 246;
- powierzchnia nieruchomości – 372,7917 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 103,1149 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 1.138, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 250, w tym tereny komunikacyjne – 211.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. liczba nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości, jak również liczba działek, które mają nieuregulowany stan prawny nie zmieniła się.

Stan nieruchomości i działek ujętych w uzupełnieniu wykazu z dnia 11 października 2012 r. w badanym okresie ulegał zmianom i kształtował się następująco:

a) na 1 stycznia 2015 r.:

- liczba nieruchomości ogółem – 479, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 341;
- powierzchnia nieruchomości – 283,2335 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 104,0031 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 930, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 345, w tym tereny komunikacyjne – 327;
- liczba nieruchomości i działek o nieuregulowanym stanie prawnym ujętych w uzupełnieniu wykazu w okresie od 11 października 2012 r. do 1 stycznia 2015 r. zmalała odpowiednio o 158 i 151.

b) na 1 stycznia 2016 r.:

- liczba nieruchomości ogółem – 412, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 245;
- powierzchnia nieruchomości – 281,7508 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 84,8142 ha;
- liczba działek ewidencyjnych – 926, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 245, w tym tereny komunikacyjne – 235;
- liczba nieruchomości i działek o nieuregulowanym stanie prawnym ujętych w uzupełnieniu wykazu w trakcie 2015 r. zmalała odpowiednio o 96 i 100.

c) na 1 stycznia 2017 r.:

- liczba nieruchomości ogółem – 397, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 230;
- powierzchnia nieruchomości – 281,6672 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 82,6256 ha;

- liczba działek ewidencyjnych – 924, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 234, w tym tereny komunikacyjne – 211;
 - liczba nieruchomości i działek o nieuregulowanym stanie prawnym ujętych w uzupełnieniu wykazu zmalała w trakcie 2016 r. odpowiednio o 15 i 11.
- d) na 1 stycznia 2018 r.:
- liczba nieruchomości ogółem – 364, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 197;
 - powierzchnia nieruchomości – 374,1395 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 104,3003 ha;
 - liczba działek ewidencyjnych – 933, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 201, w tym tereny komunikacyjne – 178;
 - liczba nieruchomości i działek o nieuregulowanym stanie prawnym ujętych w uzupełnieniu wykazu zmalała w trakcie 2017 r. o 33.
- e) na 30 czerwca 2018 r.:
- liczba nieruchomości ogółem – 362, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 197;
 - powierzchnia nieruchomości – 280,9972 ha, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 72,7856 ha;
 - liczba działek ewidencyjnych – 925, w tym o nieuregulowanym stanie prawnym – 201, w tym tereny komunikacyjne – 178;
 - w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. liczba nieruchomości i działek o nieuregulowanym stanie prawnym ujętych w uzupełnieniu wykazu nie zmieniła się. [dowód: akta kontroli str. 86-88]

1.2. Prawidłowość prowadzonych przez gminę działań mających na celu uregulowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości zbadano w oparciu o próbę wybranych na podstawie osądu kontrolera 60 spraw dotyczących nieruchomości gminnych (50 spraw z uzupełnienia wykazu Starosty i 10 spraw, które pojawiły się w trakcie okresu objętego kontrolą). W 42 przypadkach okres upływający pomiędzy datą otrzymania od Starosty uzupełnienia wykazu nieruchomości (lub datą uzyskania informacji o możliwości komunalizacji działki⁴) oraz datą wystąpienia wojewody świętokrzyskiego z wnioskiem w sprawie wydania decyzji stwierdzającej nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości wynosił od 10 do 1734 dni (dalej: czas postępowania). W przypadku 18 nieruchomości nie złożono wniosku do wojewody świętokrzyskiego, przy czym w przypadku 17 nieruchomości nie podjęto żadnych działań w celu dokonania regulacji stanu prawnego. [dowód: akta kontroli str.]

Pani Wójt jako przyczyny wydłużającego się czasu prowadzonych postępowań podała:

- dla działek nr: 260416_2.0009.159 i 260416_2.0009.89 (czas trwania postępowania – 1.406 dni) – decyzja o uznaniu ww. działek za *mienie gminne została przez pracowników poprzednio prowadzących sprawy związane z regulacją stanów prawnych nieruchomości omyłkowo wpięta do akt innej miejscowości;*
- dla 24 działek nr: 260416_2.0001.309, 260416_2.0001.311/3, 260416_2.0001.322, 260416_2.0001.323, 260416_2.0001.891 (czas trwania postępowania – 1.029 dni), 260416_2.0003.419/1101, 260416_2.0003.788, 260416_2.0003.835/2, 260416_2.0003.835/3, 260416_2.0003.973/2, 260416_2.0003.975, 260416_2.0003.977, 260416_2.0003.978, 260416_2.0003.980/2 260416_2.0003.981 (czas trwania postępowania – 1.138 dni), 260416_2.0011.25, 260416_2.0011.70, 260416_2.0011.93, 260416_2.0011.95 (czas trwania postępowania – 1.174 dni), 260416_2.0021.101, 260416_2.0021.142/3, 260416_2.0021.195, 260416_2.0021.196 oraz 260416_2.0021.197 (czas trwania postępowania – 1.345 dni), 260416_2.0018.3181 (czas trwania postępowania – 789 dni) – (...) *z uwagi na okoliczność, iż na terenie gminy występowały nieruchomości wymagające pilnej regulacji (działki na których byli bezumowni użytkownicy i istniało ryzyko ich zasiedzenia przez te podmioty, działki które wymagały regulacji stanów prawnych ze względu na plany budowlane gminy itp.), oraz to że regulacje stanów prawnych należą do zadań jednego pracownika i stanowią*

⁴ Dotyczy 10 działek, które pojawiły się w trakcie okresu objętego kontrolą.

tylko niewielki wycinek jego zakresu obowiązków (...), ich regulacje świadomie odłożono w czasie, zajmując się nieruchomościami wymagającymi pilnego uregulowania stanu prawnego;

- dla działek nr: 260416_2.0018.2966, 260416_2.0018.2976/3 oraz 260416_2.0018.2976/4 (czas trwania postępowania – 1.176 dni) – w sprawie (...) działek przed Sądem Rejonowym w Kielcach toczy się postępowanie o ich zasiedzenie przez gminę. Na działkach zlokalizowany jest Gminny Ośrodek Zdrowia w Rakowie. By móc wystąpić do sądu z takim wnioskiem niezbędne było zebranie materiału dowodowego w sprawie. Wymagało to dotarcia do osób zebranych w tzw. „Komitecie Budowy Ośrodka Zdrowia w Rakowie” zawiązanym w latach 70-tych, który wykupował przedmiotowe działki od osób fizycznych na podstawie nieformalnych umów, bez zachowania formy notarialnej. Część z dokumentów odnaleziono w zasobach Urzędu, część dostarczyli członkowie wspomnianego komitetu. Kompletowanie materiału dowodowego było procesem długotrwałym i skomplikowanym. Dodatkowo do wystąpienia z wnioskiem o zasiedzenie konieczne było przedłożenie opinii biegłego geodety, z którym na tę okoliczność w dniu 10 marca 2015 r. podpisano stosowną umowę. Opinia biegłego została przekazana w dn. 31 lipca 2015 r. Wniosek o zasiedzenie został skierowany w dniu 28 lipca 2015 r. Początkowo wniosek obejmował działki co do której w ewidencji gruntów są wykazane osoby fizyczne i istniała groźba ich zasiedzenia. Wniosek rozszerzono o działki których dotyczy odpowiedź w dniu 31 grudnia 2015 r.
- dla działek nr: 260416_2.0028.1098, 260416_2.0028.1118, 260416_2.0028.1143 oraz 260416_2.0028.1144 (czas trwania postępowania – 1.166 dni) – (...) brak ujawnienia w ewidencji gruntów decyzji scaleniowej oraz wynikającego z niej prawa własności Skarbu Państwa co do przedmiotowych nieruchomości, z uwagi na co Urząd Gminy nie miał informacji niezbędnych do przeprowadzenia komunalizacji.
- dla działki nr: 260416_2.0003.921/13 (czas trwania postępowania – 522 dni) – (...) konieczność uzyskania dodatkowych wyjaśnień, zwrot wniosku komunalizacyjnego przez Wojewodę Świętokrzyskiego z poleceniem założenia księgi wieczystej oraz sam proces zakładania przez starostę księgi wieczystej, (...).
- dla działek nr: 260416_2.0010.64 (czas trwania postępowania – 898 dni) oraz 260416_2.0011.459 (czas trwania postępowania – 910 dni) – (...) problem z odnalezieniem decyzji stanowiącej podstawę przejęcia (...) działki na rzecz Skarbu Państwa. [dowód: akta kontroli str. 278-282]

Pani Wójt jako przyczyny nie podjęcia żadnych działań mających na celu uregulowanie stanu prawnego w stosunku do 17 działek podała że.: *Wobec (...) działek według zapisów ewidencji gruntów gmina jest wykazana jako posiadacz samoistny. W ewidencji gruntów nie są ujawnione jakiegokolwiek dokumenty na podstawie których gmina jest samoistnym posiadaczem tych gruntów. Dokumentów własnościowych, dotyczących wymienionych powyżej działek nie odnaleziono również podczas kilkukrotnych wizyt w archiwach Państwowych w Kielcach, Radomiu oraz Sandomierzu. Z uwagi na powyższe brak jest dróg do nabycia ich z mocy prawa w postępowaniach administracyjnych. Jedyną drogą nabycia przez gminę prawa własności do tych działek jest zasiedzenie. Powodzenie tej drogi jest jednak wątpliwe ze względu na to, iż (...), działki 2623, 2657/3, 2729, położone w miejscowości Raków oraz działki 262, 834/2 położone w miejscowości Bardo znajdują się w wieloletnim posiadaniu osób fizycznych. Działka nr ewidencyjny 82, położona w miejscowości Papiernia pozostaje w wieloletnim użytkowaniu Wspólnoty Gruntowej Wsi Papiernia. Starosta Kielecki na podstawie art. 8a ust. 4, 5 Ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 703), prowadzi postępowanie w sprawie ustalenia które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową oraz w sprawie ustalenia listy osób uprawnionych do udziału w tej wspólnotie gruntowej. Z uwagi na powyższe próba ich zasiedzenia przez gminę z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością zakończyłaby się niepowodzeniem. Co do pozostałych z wymienionych działek, brak jest materiału dowodowego do złożenia w sadzie wniosku o zasiedzenie. Poza działką 2595, działki te nie były nigdy wydzierżawiane przez gminę. Gmina nie eksponowała*

swej własności co do przedmiotowych nieruchomości w żaden inny sposób. Spośród wymienionych powyżej działki 3158/2, 3158/3, w miejscowości Raków, działki nr ewidencyjny 361, 362 w miejscowości Szumsko, działka nr 216 w miejscowości Nowa Huta, oraz działki nr ewidencyjny 268, 454, 614, 622 w miejscowości Bardo nie są w żaden sposób użytkowane. Stanowią obecnie nieużytki lub są porośnięte lasem. Dodatkowo koszt ich zasiedzenia związany z wpisami sądowymi (ok 2 tys. zł) oraz powoływaniem biegłych (od 2,5 tys. wzwyż) znacząco przewyższa wartość tych nieruchomości. Odnosnie działki nr 2595, położonej w Rakowie to umowa dzierżawy, której ta działka jest przedmiotem została zawarta w 2017 r. natomiast przed sądem w sprawie o zasiedzenie należy udowodnić posiadanie samoistne w złej wierze przez co najmniej 30 lat. Podobna sytuacja ma miejsce z działką 779 w miejscowości Bardo. Znajdujący się na działce pomnik, mogący służyć za dowód w sprawie o zasiedzenie, pochodzi z roku 2003, więc od jego lokalizacji na działce nie minęło 30 lat, czy nawet 20, przyjmując iż zasiedzenie miałyby nastąpić w dobrej wierze. [dowód: akta kontroli str. 282, 283]

Pani Wójt jako przyczyny braku regulacji stanu prawnego dla dwóch działek podała:

- działka 260416_2.0004.1241 – w dniu 27 listopada 2015 r. wystąpiono z wnioskiem o komunalizację przedmiotowej działki. W dniu 9 grudnia 2015 r. otrzymano odpowiedź, iż z uwagi na to iż działka zwiera w sobie powierzchnie leśną o powierzchni 10 arów zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r.⁵, lasy i grunty przeznaczone do zalesienia przeszły w zarząd Lasów Państwowych. Przekazanie władania dokonywane jest przez wojewodów i ma formę protokołu zdawczo odbiorczego. W przypadku nieruchomości objętej wnioskiem do protokolarnego przekazania nieruchomości nie doszło z uwagi na co Wojewoda Świętokrzyski zobowiązał gminę do uzyskania i przedłożenia stanowiska Lasów Państwowych w sprawie zainteresowania protokolarnym przejęciem. Z uzyskanego w dniu 30 grudnia 2015 r. stanowiska Lasów Państwowych, wynikało iż są oni zainteresowani protokolarnym przekazaniem tej działki. Z uwagi na powyższe w dniu 5 stycznia 2016 r. wycofano wniosek komunalizacyjny;

- działka 260416_2.0026.40 – w przedmiotowej sprawie w dniu 23 marca 2017 r. wystąpiono do Starostwa Powiatowego w Kielcach o wydanie decyzji o uznaniu nieruchomości za mienie gminne. Decyzja ta jest powołana jako podstawa własności co do przedmiotowej nieruchomości. W dniu 6 kwietnia 2017 r. otrzymano odpowiedź, iż w zasobach archiwalnych Starostwa decyzji tej nie odnaleziono. Decyzji takiej nie odnaleziono również w zasobach własnych oraz podczas kilkukrotnych szerokich poszukiwań w Archiwach Państwowych w Kielcach, Radomiu oraz Sandomierzu. Z uwagi na powyższe, w związku z brakiem dokumentu własnościowego dotyczącego przedmiotowej działki odstąpiono od dalszych czynności. [dowód: akta kontroli str. 283]

1.3. Zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁶ gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

W Urzędzie nie zostały opracowane na piśmie wewnętrzne zasady dotyczące sposobu prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 23 ust. 1c w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. [dowód: akta kontroli str. 66]

Wyjaśniając, czy w Urzędzie wypracowano ewentualne dobre praktyki dotyczące prowadzenia ewidencji zasobu nieruchomości lub zasady/procedury przyjęte zwyczajowo w tym obszarze, Pani Wójt podała że: ze względu na fakt, iż czynności z zakresu gospodarowania nieruchomościami wykonuje jeden pracownik nie zachodzi konieczność wypracowania dobrych praktyk lub procedur dotyczących sposobu prowadzenia ewidencji zasobu. Wszystkie powyższe czynności wykonywane są na podstawie przepisów ustawy

⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 788, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.

o gospodarce nieruchomościami w ramach zakresu obowiązków pracownika zajmującego stanowisko ds. gospodarowania przestrzenią i mieniem komunalnym. [dowód: akta kontroli str. 68]

1.4. Zgodnie z art. 25 ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega w szczególności na ewidencjonowaniu nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości.

Gmina prowadzi ewidencję nieruchomości p.n. „Gminna ewidencja mienia komunalnego” w formie rejestru w arkuszu kalkulacyjnym Excel. Zawiera ona wszystkie elementy wymienione w art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodność danych ujętych w prowadzonej ewidencji, z danymi wykazanymi w ewidencji prowadzonej przez starostę (kataster) zapewnia się poprzez bieżącą aktualizację polegającą na wprowadzaniu zmian będących wynikiem czynności związanych z regulacją stanu prawnego. Zmiany te są zgłaszane Staroście Kieleckiemu, który na ich podstawie aktualizuje ewidencję gruntów i budynków.

Gmina posiada stałą możliwość wglądu do ewidencji gruntów i budynków prowadzoną w systemie EWOPIS. Baza ewidencji gruntów i budynków pobierana jest codziennie z serwerów Starostwa Powiatowego w Kielcach. [dowód: akta kontroli str. 66]

Na podstawie danych ujętych w gminnej ewidencji nieruchomości dotyczącej próby 40 nieruchomości dokonano sprawdzenia rzetelności zaewidencjonowanych danych. W trakcie badania stwierdzono kompletność i aktualność ewidencji, która zawiera dane zgodne z zapisami w operatach ewidencyjnych, decyzjach administracyjnych, aktach notarialnych i innych dokumentach dotyczących badanych nieruchomości. Wszystkie nieruchomości posiadały oznaczenia wg katastru nieruchomości ze wskazaniem ich powierzchni oraz przeznaczeniem w planie miejscowym zagospodarowania gminy. W 38 przypadkach nieruchomości posiadały oznaczenia wg ksiąg wieczystych, a w dwóch przypadkach wobec braku ksiąg wieczystych jako dokument potwierdzający posiadanie przez gminę praw do nieruchomości wskazano decyzje Wojewody Świętokrzyskiego. Dla dwóch nieruchomości gminnych oddanych w użytkowanie wieczyste określono datę ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tego tytułu. Badane nieruchomości nie były objęte postępowaniami administracyjnymi i sądowymi, a także nie zgłaszano wobec nich roszczeń. [dowód: akta kontroli str. 74, 75]

1.5. Zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 13 ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ nieruchomości ujęte w „Gminnej ewidencji mienia komunalnego” podlegają obowiązkowej ewidencji w ewidencji środków trwałych prowadzonej przez gminę. Na podstawie ww. próby 40 nieruchomości ustalono, że zostały one ujęte w obydwu ewidencjach w sposób prawidłowy, a spójność danych o tych nieruchomościach zawartych w obu ewidencjach nie budzi zastrzeżeń. [dowód: akta kontroli str. 89-130]

1.6. Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸ zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego, zawierającą:

- a) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności;
- b) dane dotyczące:
 - innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,
 - posiadania;

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 395, ze zm.

⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

- c) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie określonym w lit. a i b, od dnia złożenia poprzedniej informacji;
- d) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania;
- e) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia jednostki samorządu terytorialnego.

Gmina sporządziła informacje o stanie mienia komunalnego za lata 2014-2017. Zawierają one wszystkie elementy określone w ww. przepisie. Zostały przedłożone Radzie Gminy w Rakowie w następujących terminach: 25 marca 2015 r., 29 marca 2016 r., 28 marca 2017 r. oraz 28 marca 2018 r. [dowód: akta kontroli str. 138-272]

W wyniku porównania danych dotyczących powierzchni nieruchomości stanowiących gminny zasób nieruchomości oraz liczby działek wykazanych w informacjach o stanie mienia komunalnego za lata 2014-2017 z danymi pozyskanymi w trakcie kontroli stwierdzono następujące rozbieżności:

- na dzień 1 stycznia 2015 r. łączna powierzchnia nieruchomości wg informacji o stanie mienia komunalnego za 2014 r. wynosi 149,9444 ha, a wg ustaleń kontroli 153,0989 ha (różnica 3,1535 ha); liczba działek wynosi odpowiednio: 982 i 1123 (różnica 141 działek);
- na dzień 1 stycznia 2016 r. łączna powierzchnia nieruchomości wg informacji o stanie mienia komunalnego za 2015 r. wynosi 362,4179 ha, a wg ustaleń kontroli 365,4346 ha (różnica 3,0167 ha); liczba działek wynosi odpowiednio: 1103 i 1112 (różnica 9 działek);
- na dzień 1 stycznia 2017 r. łączna powierzchnia nieruchomości wg informacji o stanie mienia komunalnego za 2016 r. wynosi 367,9221 ha, a wg ustaleń kontroli 366,4046 ha (różnica -1,5175 ha); liczba działek wynosi odpowiednio 1113 i 1117 (różnica 4 działki);
- na dzień 1 stycznia 2018 r. łączna powierzchnia nieruchomości wg informacji o stanie mienia komunalnego za 2017 r. wynosi 373,8845 ha, a wg ustaleń kontroli 374,1395 ha (różnica 0,2550 ha); liczba działek wynosi odpowiednio: 1140 i 1141 (różnica 1 działka). [dowód: akta kontroli str. 86-88, 137, 144, 153, 160, 196, 208, 232, 246, 269]

Pani Wójt jako przyczyny powyższych rozbieżności podła przeoczenia i błędy popełnione w trakcie sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego za lata 2015-2017, dodając że w informacji o stanie mienia komunalnego za rok 2014 w wyniku błędu nie ujęto działek nie stanowiących dróg, a będących we władaniu gminy, bez tytułu własności. [dowód: akta kontroli str. 275]

1.8. Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne⁹ (dalej: ustawa p.g.i.k.) gmina zobowiązana była zgłaszać właściwemu staroście zmiany danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni, licząc od dnia powstania tych zmian. Obowiązek ten nie dotyczy zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków, wynikających z aktów normatywnych, prawomocnych orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych, aktów notarialnych, materiałów zasobu, wpisów w innych rejestrach publicznych oraz dokumentacji architektoniczno-budowlanej przechowywanej przez organy administracji architektoniczno-budowlanej.

Wszystkie zmiany dokonane w zasobie gminy w latach 2015-2018 (I półrocze) wynikały z decyzji Wojewody Świętokrzyskiego w sprawie komunalizacji działek oraz ze zgłoszeniem ksiąg wieczystych dotyczących działek, dla których ujawniono prawo własności. W związku z powyższym podlegały wyłączeniu z obowiązku zgłaszania ich Staroście Kieleckiemu. [dowód: akta kontroli str. 296]

1.9. Zgodnie z art. 23 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy p.g.i.k. gmina zobowiązana była przekazywać staroście odpisy ostatecznych decyzji administracyjnych w sprawie o nabyciu, zmianie lub utracie prawa własności do nieruchomości, a w odniesieniu do nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także o nabyciu, zmianie lub

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2101, ze zm.

utracie prawa użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub innej formy władania tą nieruchomością. Termin na ich przekazanie wynosi 14 dni od dnia, w którym dokumenty te wywołują skutki prawne i został określony w art. 23 ust. 5 p.g.i.k.

W badanym okresie gmina wydała łącznie osiem decyzji w powyższym zakresie. Przekazano Staroście Kieleckiemu odpisy trzech decyzji, tj. decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości nr ewidencyjny 2748/18 w Rakowie w prawo własności oraz dwie decyzje podziałowa dotycząca działki nr ewidencyjny 322 w miejscowości Jamno oraz decyzja podziałowa dotycząca działek 3132/8, 3132/10, 3132/12 w Rakowie. Powyższe decyzje przekazano w terminie od jednego do 10 dni od daty ich uprawomocnienia się. [dowód: akta kontroli str. 284]

Nie zostały natomiast przekazane Staroście Kieleckiemu odpisy pięciu decyzji:

- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w miejscowości Bardo z 29 września 2017 r.;
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w miejscowości Szumsko z 1 lutego 2016 r.;
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w miejscowości Ocieski z 1 lutego 2016 r.;
- o wygaśnięciu trwałego zarządu nieruchomości dla Centrum Kultury Fizycznej i Rozwoju Lokalnego w Rakowie z 22 stycznia 2015 r.
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w Rakowie z 17 lutego 2016 r. [dowód: akta kontroli str. 284-293]

Pani Wójt jako przyczyny nieprzekazania powyższych decyzji Staroście Kieleckiemu podała *przeoczenie ze strony pracowników prowadzących postępowania w tych sprawach*. [dowód: akta kontroli str. 298]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Czas trwania postępowania w celu regulacji stanu prawnego, tj. okres upływający pomiędzy datą otrzymania od Starosty uzupełnienia wykazu nieruchomości oraz datą wystąpienia Wojewody Świętokrzyskiego z wnioskiem w sprawie wydania decyzji stwierdzającej nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości dla dwóch działek o nr: 260416_2.0009.159 oraz 260416_2.0009.89 wyniósł 1406 dni. Pani Wójt wyjaśniła, że przyczyną tak długiego czasu trwania postępowania był fakt, że decyzja o uznaniu ww. działek za mienie gminne została przez pracowników poprzednio prowadzących sprawy związane z regulacją stanów prawnych nieruchomości omyłkowo wpięta do akt innej miejscowości [dowód: akta kontroli str. 134, 278]

Niedochowanie przez pracowników Urzędu należytej staranności prowadzenia dokumentacji dotyczącej przedmiotowych działek było działaniem nierzetelnym i spowodowało zbłądną zwłokę regulacji stanu prawnego tych działek.

2. Gmina za lata 2014-2017 w sposób nierzetelny sporządziła informacje o stanie mienia komunalnego, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Nierzetelność polegała na zamieszczeniu w powyższych informacjach błędnych danych dotyczących łącznej powierzchni i liczby działek stanowiących gminny zasób nieruchomości:

- w informacji za 2014 r. zaniżono liczbę działek o 141, a powierzchnię o 3,1545 ha;
 - w informacji za 2015 r. zaniżono liczbę działek o 9, a powierzchnię o 3,0176 ha;
 - w informacji za 2016 r. zaniżono liczbę działek o 4, a powierzchnię zawyżono o 1,5175 ha;
 - w informacji za 2017 r. zaniżono liczbę działek o 1, a powierzchnię o 0,2550 ha;
- [dowód: akta kontroli str. 86-88, 137, 144, 153, 160, 196, 208, 232, 246, 269]

Pani Wójt wyjaśniła, że: *w latach 2015-2017 rozbieżności dotyczą pojedynczych działek i wynikają z przeoczeń i błędów w powierzchni działek popełnionych przy sporządzaniu informacji o stanie mienia komunalnego za te lata. Znacząca rozbieżność danych ujawniona w roku 2014 jest spowodowana tym że w informacji o stanie mienia komunalnego za rok*

2014 w wyniku błędu nie ujęto działek nie stanowiących dróg, a będących we władaniu gminy, bez tytułu własności. [dowód: akta kontroli str. 275]

3. Art. 23 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy p.g.i.k stanowi, że organy administracji publicznej przekazują właściwemu staroście odpisy ostatecznych decyzji administracyjnych, wraz z załącznikami oraz innymi dokumentami stanowiącymi integralną ich część, w sprawie o nabyciu, zmianie lub utracie prawa własności do nieruchomości, a w odniesieniu do nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także o nabyciu, zmianie lub utracie prawa użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub innej formy władania tą nieruchomością

W badanym okresie gmina spośród ośmiu wydanych w badanym okresie decyzji nie przekazała Staroście Kieleckiemu odpisów pięciu następujących decyzji:

- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w Bardzie z 29 września 2017 r.;
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w Szumsku z 1 lutego 2016 r.;
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w Ociesękach z 1 lutego 2016 r.;
- o wygaśnięciu trwałego zarządu nieruchomości dla Centrum Kultury Fizycznej i Rozwoju Lokalnego w Rakowie z 22 stycznia 2015 r.
- o przekazaniu w trwały zarząd nieruchomości dla Szkoły Podstawowej w Rakowie z 17 lutego 2016 r. [dowód: akta kontroli str. 284-293]

Pani Wójt jako przyczynę nieprzekazania powyższych decyzji Staroście Kieleckiemu wskazała *przeoczenie ze strony pracowników prowadzących postępowania w tych sprawach*. [dowód: akta kontroli str. 298]

Uwaga dotycząca badanej działalności

Dla 24 działek, dla których czas regulacji stanu prawnego wyniósł od 789 do 1.345 dni, jako przyczyny wydłużenia czasu działań podano fakt, że regulacje stanów prawnych należą do zadań jednego pracownika i stanowią tylko niewielki wycinek jego zakresu obowiązków. Z tego powodu ich regulacje świadomie odłożono w czasie, zajmując się nieruchomościami wymagającymi pilnego uregulowania stanu prawnego. NIK uwzględniając ograniczone możliwości kadrowe gminy zwraca uwagę, że stan długotrwałego braku uregulowania stanu prawnego nieruchomości ogranicza efektywność ich wykorzystania. Dlatego NIK rekomenduje podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających usprawnienie procesu przygotowania dokumentów niezbędnych w celu regulacji stanu prawnego nieruchomości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Działania w celu uregulowania stanu prawnego prowadzono w większości przypadków bez zbędnej zwłoki, ewidencja prowadzona była prawidłowo. Gmina nie przekazała Staroście odpisów pięciu spośród ośmiu odpisów decyzji, a informacje o stanie mienia za lata XX sporządzone były niezetelnie

2. Realizacja zadań w zakresie ujawnienia w księgach wieczystych prawa własności gminy Raków

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie od dnia sporządzenia uzupełnienia wykazu, tj. od 11 października 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. gmina złożyła w Sądzie Rejonowym w Kielcach (dalej: sąd) 43 wnioski, którymi objęto 64 nieruchomości o powierzchni 95,4631 ha stanowiących 308 działek ewidencyjnych. W tym okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny wszystkich ww. nieruchomości o powierzchni.

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. gmina złożyła w sądzie 17 wniosków, którymi objęto 17 nieruchomości powierzchni 31,3421 ha stanowiących 153 działki ewidencyjne. W ww. okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny 17 nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 28,7525 ha stanowiących 128 działek ewidencyjnych.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. gmina złożyła w sądzie 43 wnioski, którymi objęto 49 nieruchomości o powierzchni 59,0379 ha stanowiących 165 działek

ewidencyjnych. W ww. okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny 45 nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 58,7166 ha stanowiących 161 działek ewidencyjnych.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. gmina złożyła w sądzie 9 wniosków, którymi objęto 9 nieruchomości o powierzchni 9,3007 ha stanowiących 41 działek ewidencyjnych. W ww. okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny 8 nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 9,2861 ha stanowiących 40 działek ewidencyjnych.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. gmina złożyła w sądzie 5 wniosków, którymi objęto 5 nieruchomości o powierzchni 14,4679 ha stanowiących 25 działek ewidencyjnych. W ww. okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny jednej nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 0,0166 ha stanowiącej jedną działkę ewidencyjną.

W odniesieniu do nieruchomości i działek objętych uzupełnieniem wykazu dane dotyczące składanych przez gminę wniosków kształtowały się następująco:

- w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. gmina złożyła w sądzie 15 wniosków, którymi objęto 15 nieruchomości o powierzchni 28,2825 ha stanowiących 129 działek ewidencyjnych. W tym okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny 15 nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 25,6929 ha stanowiących 104 działki ewidencyjne;
- w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. gmina złożyła w sądzie 37 wniosków, którymi objęto 37 nieruchomości o powierzchni 41,9301 ha stanowiących 131 działek ewidencyjnych. W tym okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny 35 nieruchomości gminnego zasobu o powierzchni 41,6101 ha stanowiących 129 działek ewidencyjnych;
- w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. gmina złożyła w sądzie 5 wniosków, którymi objęto 5 nieruchomości o powierzchni 5,8000 ha stanowiących 39 działek ewidencyjnych. W tym okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano stan prawny wszystkich ww. nieruchomości i działek;
- w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. gmina złożyła w sądzie dwa wnioski, którymi objęto dwie nieruchomości o powierzchni 9,7300 ha stanowiących 30 działek ewidencyjnych. W tym okresie poprzez ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności uregulowano nie uregulowano jeszcze stanu prawnego żadnej nieruchomości gminnego zasobu. [dowód: akta kontroli str. 326]

Wg uzupełnienia wykazu stan nieruchomości w nim ujętych na 11 października 2012 r., wobec których nie został uregulowany stan prawny i nie został złożony we właściwym sądzie wniosek o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości kształtował się następująco:

- liczba nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym – 499;
- powierzchnia nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym – 159,5024 ha;
- liczba działek ewidencyjnych o nieuregulowanym stanie prawnym – 496. [dowód: akta kontroli str. 86]

Na dzień 30 czerwca 2018 r. stan nieruchomości ujętych w uzupełnieniu wykazu, dla których nie złożono w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości był następujący:

- liczba nieruchomości – 63;
- powierzchnia nieruchomości – 98,4579 ha;
- liczba działek ewidencyjnych o nieuregulowanym stanie prawnym – 278. [dowód: akta kontroli str. 328]

Na podstawie próby 20 spośród 278 działek o nieuregulowanym stanie prawnym ustalono, że przyczyny braku złożenia do sądu wniosków w tych sprawach były następujące:

- brak dokumentów własnościowych umożliwiających założenie księgi wieczystej;

- świadome odłożenie w czasie z uwagi na duże obciążenie pracownika zajmującego się regulacją stanów prawnych, przy jednoczesnym braku planów sprzedaży tych działek. [dowód: akta kontroli str. 332]

2.2. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece właściciel nieruchomości jest obowiązany do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księdze wieczystej.

Na podstawie próby 60 spraw, w których zostały złożone do sądu wnioski ustalono, że były one składane w czasie od jednego do 31 dni od daty zgromadzenia dokumentacji, umożliwiającej złożenie takiego wniosku do sądu.

W przypadku 10 spraw, dla których proces regulacji stanu prawnego rozpoczął się i zakończył w latach 2015-2018 (do 30 czerwca) wnioski składano w czasie wynoszącym od dwóch do 26 dni od daty zgromadzenia dokumentacji umożliwiającej złożenie takiego wniosku do sądu. Rzeczywisty całkowity czas regulacji przez gminę stanu prawnego¹⁰ w przypadku tych 10 spraw wynosił od 31 do 315 dni. [dowód: akta kontroli str. 329-331, 333]

2.3. Art. 36 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece¹¹, stanowi że sądy, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz notariusze sporządzający akty poświadczenia dziedziczenia zawiadamiają sąd właściwy do prowadzenia księgi wieczystej o każdej zmianie właściciela nieruchomości, dla której założona jest księga wieczysta. Wzór zawiadomienia określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o zmianie właściciela nieruchomości, dla której założona jest księga wieczysta¹².

W okresie objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek zbycia przez gminę nieruchomości dokonanej na podstawie decyzji Wójta z dnia 31 lipca 2017 r. dotyczącej przeniesienia własności nieruchomości na podstawie decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Decyzja w tej sprawie stała się prawomocna w dniu 18 sierpnia 2017 r. a 23 sierpnia 2017 r. zawiadomiono o jej wydaniu Wydział VI Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Kielcach. W pozostałych przypadkach w latach 2015-2018 (do 30 czerwca) zbycia następowały w formie aktu notarialnego (17 przypadków). Nabycia w badanym okresie następowały na podstawie decyzji komunalizacyjnych (36 decyzji) oraz w formie aktu notarialnego (5 przypadków). W przypadku zbycia lub nabycia w formie aktu notarialnego notariusze na podstawie art. 79 pkt. 8a i art. 92 § 4 ustawy z dnia 14 lutego 1999 r. prawo o notariacie¹³ kierowali wnioski wieczystoksięgowe do sądu, zaś podstawie uzyskanych decyzji komunalizacyjnych kierowano do sądu wnioski o ujawnienie prawa własności gminy. W związku z powyższym te sytuacje nie wymagały dodatkowego zawiadomienia sądu na podstawie art. 36 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. [dowód: akta kontroli str. 299-303]

2.4. Spośród 74 złożonych do sądu przez gminę wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości w odniesieniu do gminnego zasobu w badanym okresie sąd zwrócił do uzupełnienia lub oddalił siedem wniosków (9%), z tego:

- od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. – jeden wniosek obejmujący jedną nieruchomość o powierzchni 1,2877 ha, stanowiącą 11 działek ewidencyjnych. Nieruchomość ta była objęta uzupełnieniem wykazu starosty;
- od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. – pięć wniosków obejmujących pięć nieruchomości o powierzchni 1,800 ha, stanowiących pięć działek ewidencyjnych.

¹⁰ Tj. łączny czas pomiędzy datą uzyskania dokumentów umożliwiających rozpoczęcie procesu komunalizacji do czasu złożenia wniosku do wojewody świętokrzyskiego o wydanie decyzji stwierdzającej nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości oraz czas pomiędzy datą zgromadzenia dokumentacji, umożliwiającej złożenie wniosku do sądu do dnia złożenia tego wniosku.

¹¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1007 ze zm.

¹² Dz.U. z 2013 r. poz. 1395.

¹³ Dz.U. z 2017 r. poz. 2291 ze zm.

W odniesieniu do nieruchomości objętych uzupełnieniem wykazu w okresie tym zwrócono dwa wnioski obejmujące dwie nieruchomości o powierzchni 0,3200 ha, stanowiące dwie działki ewidencyjne;

- od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. – jeden wniosek obejmujący jedną nieruchomość o powierzchni 0,0166 ha, stanowiącą jedną działkę ewidencyjną. W odniesieniu do nieruchomości objętych uzupełnieniem wykazu starosty w okresie tym nie odrzucono ani nie zwrócono żadnych wniosków;
- od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2015 r. – nie zwracano, ani nie odrzucono wniosków. [dowód: akta kontroli str. 327]

Przyczyny oddalenia lub zwrócenia przez sąd wniosków do poprawy to:

- brak dokumentów geodezyjnych dla działek objętych wnioskiem o założenie księgi wieczystej;
- nie uiszczenie opłaty stałej przez wnioskodawcę;
- brak dokumentu potwierdzającego, iż działka stanowi własność gminy;
- nieścisłości w dokumentacji załączonej do wniosku. [dowód: akta kontroli str. 306-325]

Zastępca Wójta – Jadwiga Mielewicz wyjaśniła, że: (...) Powyższe przypadki wynikają z przeoczeń i pomyłek pracownika prowadzącego sprawy związane z regulacją stanu prawnego. W przypadku jednej sprawy wniosek dotyczył wykreślenia z księgi wieczystej Skarbu Państwa działki ujawnionej w innej księdze wieczystej jako własność Urzędu Gminy. Analogiczny wniosek dotyczący innej nieruchomości został przez Sąd Rejonowy w Kielcach rozpatrzony pozytywnie. Jednak w omawianym przypadku Sąd Rejonowy w Kielcach stanął na stanowisku iż do wykreślenia objętej wnioskiem nieruchomości niezbędne jest przedstawienie orzeczenia sądowego w tej sprawie. Ze względu na wartość działki i koszty przeprowadzenia odpowiedniego postępowania przed sadem rejonowym uznano iż jest to nieopłacalne. [dowód: akta kontroli str. 327]

2.5. Zgodnie z art. 5 ustawy z 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego¹⁴, wniosek o ujawnienie prawa własności Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 2, sąd rozpoznaje w ciągu miesiąca od dnia jego złożenia.

Na podstawie próby 60 nieruchomości ustalono, że czas rozpoznania przez sąd powyższych spraw wyniósł od 15 do 108 dni, przy czym czas rozpoznania przekroczył jeden miesiąc w przypadku 41 nieruchomości, tj. 68%.

Wyjaśniając zasady postępowania w celu ustalenia powodów braku wpisu w księdze wieczystej zastępca Wójta – Jadwiga Mielewicz podała, że: we wszystkich przypadkach przekroczenia przez Sąd Rejonowy w Kielcach terminu przy rozpoznawaniu wniosków o ujawnienie prawa własności Gminy Raków, na podstawie zwrotnych potwierdzeń odbioru sprawdzano czy wniosek dotarł do sądu, a także czy do sprawy została dokonana opłata skarbowa. Jeśli żadnego z tych elementów nie brakowało pracownicy Urzędu Gminy kontaktowali się w tej sprawie telefonicznie z pracownikami Sądu. Według dokonanych ustaleń przyczyną zwłoki jest coraz większa ilość spraw rozpatrywana przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Kielcach. [dowód: akta kontroli str. 336]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece właściciel nieruchomości jest obowiązany do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księdze wieczystej.

Na podstawie 60 zbadanych nieruchomości pod kątem ujawniania prawa własności w księgach wieczystych ustalono, że czas upływający pomiędzy datą zgromadzenia niezbędnych dokumentów, a datą przekazania przez gminę wniosku do sądu w trzynastu przypadkach przekraczał jeden tydzień i wynosił od 9 do 31 dni. [dowód: akta kontroli str. 329-331]

¹⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 1460.

Zastępca Wójta – Jadwiga Mielewicz wyjaśniła, że: *przyczyną zwłoki w trzynastu opisanych przypadkach było świadome odłożenie ich realizacji w czasie, spowodowane dużą ilością innych rozpatrywanych spraw. Z praktyki wynika, iż Sąd Rejonowy w Kielcach pozytywnie rozpatruje wnioski wieczystoksięgowe, gdy załącznik do wniosku w postaci wypisu i wyrysu z ewidencji gruntów nie został wydany wcześniej niż 3 miesiące przed jego złożeniem. W związku z powyższym zwłoka wynosząca maksymalnie 31 dni nie skutkowałą odrzuceniem wniosków wieczystoksięgowych.* [dowód: akta kontroli str. 340]

2. W badanym okresie spośród 74 złożonych do sądu przez gminę wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości sąd zwrócił do uzupełnienia lub oddalił siedem wniosków (9%). [dowód: akta kontroli str. 327]

Wyjaśniając przyczyny oddalenia lub zwrócenia przez sąd wniosków do poprawy, zastępca Wójta – Jadwiga Mielewicz podała m.in, że: (...) *Powyższe przypadki wynikają z przeoczeń i pomyłek pracownika prowadzącego sprawy związane z regulacją stanu prawnego.* (...). [dowód: akta kontroli str. 327]

Przeoczenia i pomyłki pracownika sporządzającego wnioski do sądu były działaniami nierzetelnymi.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Gmina sukcesywnie realizuje zadania w zakresie ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości. Wnioski do sądu w 47 przypadkach złożono bez zbędnej zwłoki, a po złożeniu wniosku monitorowano stan sprawy. W trzynastu przypadkach czas zwłoki wynosił od 9 do 31 dni. Spośród 74 złożonych do sądu przez gminę wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości w odniesieniu do gminnego zasobu w badanym okresie sąd zwrócił do uzupełnienia lub oddalił jedynie siedem wniosków.

3. Zasoby jednostki do realizowania zadań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności gminy Raków

Opis stanu faktycznego

3.1. Zadania związane z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności wykonywał referat Inwestycji, Gospodarki Przestrzeni i Mienia Komunalnego (dalej: referat). W ramach referatu wyodrębniono stanowisko do spraw gospodarowania nieruchomościami (jeden etat). Zgodnie z § 30 ust. 31, 32 i 34 regulaminu organizacyjnego¹⁵ Urzędu do zadań referatu należy w szczególności:

- tworzenie zasobów gruntów na potrzeby gminy poprzez wykup, zasiedzenie wywłaszczenie i komunalizację;
- regulacja stanów prawnych nieruchomości, w tym komunalizacja mienia gminy;
- prowadzenie ewidencji mienia komunalnego gminy. [dowód: akta kontroli str. 11, 27, 29, 52, 55, 58, 66]

Zadania dotyczące spraw związanych z zasobem nieruchomości, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., 2016 r. i 2017 r. oraz na dzień 30 czerwca 2018 r. realizowano w ramach jednego etatu (zamiennie dwoje pracowników referatu).

Pracownikom tym zostały przydzielone pisemnie zakresy obowiązków obejmujące zadania prowadzenia spraw w zakresie gospodarowania tym zasobem, tj. m.in.:

- prowadzenie gminnej ewidencji nieruchomości;
- sporządzanie planów wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości;
- regulacja stanów prawnych gruntów i nieruchomości, w tym zajętych na lokalizację inwestycji celu publicznego oraz komunalizacja mienia gminy. [dowód: akta kontroli str. 60, 62]

¹⁵ W badanym okresie obowiązywał regulamin organizacyjny nadany Zarządzeniami Wójta gminy Raków nr 82/2015 z 30 września 2015 r., a uprzednio nr 98/2011 z 23 grudnia 2011 r. ze zm.

3.2. Pracownica Urzędu zajmująca stanowisko do spraw gospodarowania nieruchomościami posiada dziewięć lat doświadczenia w pracy w urzędach w wydziałach związanych z gospodarką nieruchomościami, w tym sześć lat w zakresie przygotowywania dokumentacji związanej z regulacją stanu prawnego nieruchomości i składaniem w sądzie wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości. Pracownica ta uczestniczyła w dwóch szkoleniach, tj.: „Racjonalne gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego poprzez prawidłowe ewidencjonowanie mienia oraz sporządzanie planów wykorzystania zasobu” oraz „Zagadnienia podziałów nieruchomości z uwzględnieniem skutków prawnych podziału na tle najnowszego orzecznictwa”. Nie zgłaszała potrzeb uczestniczenia w szkoleniach w powyższym zakresie. [dowód: akta kontroli str. 66, 73, 131, 132]

Pani Wójt wyjaśniła, że (...) *Plan szkoleń ustala się w oparciu o zgłoszenia potrzeb szkoleniowych dokonywane przez kierowników referatów i samodzielne stanowiska pracy. Pracownica prowadząca sprawy w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości oraz składania w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości nie wykazywała potrzeb ani zainteresowania szkoleniem w przedstawionych kwestiach wobec tego nie była kierowana na szkolenia w tym zakresie.* [dowód: akta kontroli str. 72]

3.3. Zadania w zakresie przygotowywania dokumentacji, umożliwiającej wyjaśnienie stanu prawnego nieruchomości i złożenie w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości realizowano w ramach jednego etatu.

Liczba spraw przypadających średnio na jeden etat w trakcie każdego roku objętego badaniem wyniosła:

- od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. – 96 spraw;
- od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. – 15 spraw;
- od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. – 33 sprawy;
- od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – 0.

Czas przypadający na załatwienie jednej sprawy¹⁶ wynosi: w 2015 r. – 2,6 dnia, w 2016 r. – 16,8 dnia, w 2017 r. – 7,6 dnia, w 2018 r. (do 30 czerwca) – nie załatwiano.

Na podstawie próby 60 nieruchomości ustalono, że czas załatwienia sprawy wynosi od 14 dni do 1740 dni (średnio 864), w tym:

- dla spraw zakończonych¹⁷ w 2015 r. – od 19 do 1.032; średnio 554 dni;
- dla spraw zakończonych w 2016 r. – od 14 do 1.274 dni; średnio 751 dni;
- dla spraw zakończonych w 2017 r. – od 315 do 1740 dni; średnio 1358 dni;
- dla spraw zakończonych w 2018 r. – 929 dni (jedna sprawa).

Rzeczywisty całkowity czas załatwienia sprawy przez gminę¹⁸ w przypadku tych 10 spraw wyniósł od 31 do 315 dni. [dowód: akta kontroli str. 86-88, 329-331, 338]

Zastępca Wójta – Jadwiga Milewicz odpowiadając na pytanie, czy liczba pracowników Urzędu zaangażowanych w przygotowywanie dokumentacji, umożliwiającej wyjaśnienie stanu prawnego nieruchomości i złożenie w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości jest wystarczająca, podała że: *na chwilę obecną nie przewiduje się zwiększenia liczby etatów ds. regulacji stanu prawnego nieruchomości. Wynika to m. in. z sytuacji finansowej Gminy (w budżecie na rok 2018 nie zaplanowano zwiększenia zatrudnienia) oraz warunków lokalowych.* [dowód: akta kontroli str. 327]

¹⁶ Tj. liczba pracowników pomnożona przez liczbę dni pracy w danym roku, podzielona przez liczbę spraw.

¹⁷ Tj. dla spraw, dla których założono księgę wieczystą.

¹⁸ Tj. łączny czas pomiędzy datą uzyskania dokumentów umożliwiających rozpoczęcie procesu komunalizacji do czasu złożenia wniosku do Wojewody Świętokrzyskiego o wydanie decyzji stwierdzającej nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości oraz czas pomiędzy datą zgromadzenia dokumentacji, umożliwiającej złożenie wniosku do sądu do dnia złożenia tego wniosku.

3.4. W badanym okresie w związku z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości gmina poniosła następujące wydatki:

- 2015 r. – 8.560 zł, tj. 95% planu po zmianach;
- 2016 r. – 10.757 zł, tj. 98% planu po zmianach;
- 2017 r. – 2.930 zł, tj. 73% planu po zmianach;
- 2018 r. (I półrocze) – 2.666,66 zł, tj. 67% planu po zmianach.

Wg planów pierwotnych wg uchwał budżetowych na poszczególne lata na ww. cele przewidziano środki w następującej wysokości: 2015 r. – 4.000 zł, 2016 r. – 6.000 zł, 2017 r. – 10.000 zł oraz 2018 r. – 5.000 zł. [dowód: akta kontroli str. 64]

W ocenie Pani Wójt, posiadane przez gminę środki finansowe są wystarczające na pokrycie kosztów związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości. W ciągu roku dokonywano zmian planu finansowego, jeśli zaistniała potrzeba poniesienia większych kosztów niż zakładano. W badanym okresie nie wystąpiły sytuacje, w których brak środków finansowych był powodem niezajmowania się niektórymi sprawami. Gmina nie podejmowała działań w celu pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych (np. kredyty, pożyczki itp.) z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości ponieważ nie było takiej potrzeby. Dotychczas angażowano jedynie środki własne gminy. [dowód: akta kontroli str. 70]

3.5. Gmina nie ubiegała się o dotacje na realizację zadań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości ponieważ uznano, że środki własne są wystarczające. [dowód: akta kontroli str. 65, 70]

3.6. Zastępca Wójta – Jadwiga Milewicz wskazała „dobre praktyki” związane z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości: *Do dobrych praktyk w tej dziedzinie należy wskazać działanie według schematu, zgodnie z którym komunalizacja odbywa się na podstawie dokumentów własnościowych począwszy od Aktu Własności Ziemi, dla działek nie posiadających urzędzonej księgi wieczystej. Po otrzymaniu decyzji komunalizacyjnej niezwłocznie występuje się do Starosty Kieleckiego o jej ujawnienie w ewidencji gruntów. Po otrzymaniu potwierdzenia dokonania zmiany w ewidencji gruntów występuje się o wydanie wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Następnie kierowany jest wniosek o założenie Księgi Wieczystej do Sadu Rejonowego w Kielcach. Taka procedura pozwala na zaoszczędzenie czasu związanego z założeniem księgi wieczystej przez Starostę na Skarb Państwa przed komunalizacją.* [dowód: akta kontroli str. 326]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Badania kontrolne w zakresie liczby pracowników zaangażowanych w przygotowywanie dokumentacji umożliwiającej wyjaśnienie stanu prawnego nieruchomości i złożenie w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości, wykazały że realizacja tych zadań w ramach jednego etatu stanowi duże obciążenie dla pracownika i nie zapewnia ich sprawnego przebiegu, podobnie jak w przypadku zadań ocenianych w obszarze nr 1 niniejszej kontroli. Najwyższa Izba Kontroli sugeruje rozważenie możliwości zmian organizacyjnych w celu usprawnienia realizacji zadań będących przedmiotem kontroli. Proponujemy rozważenie, czy ilość środków przeznaczana na realizację zadań związanych z regulacją stanów prawnych nie jest ich zbyt mała, co nie pozwala na zwiększenie zatrudnienia i poprawę warunków lokalowych. O niedomaganiach systemu ujawniania stanu prawnego nieruchomości świadczą przypadki przewlekłości postępowań, liczne przeoczenia, zwracanie części wniosków przez sąd, a także brak działań w I półroczu 2018 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Pracownica zajmująca się sprawami dotyczącymi regulacji stanu prawnego nieruchomości posiadała niezbędne doświadczenie i uczestniczyła w szkoleniach specjalistycznych, a środki finansowe wydatkowane praktycznie w planowanej wysokości.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnioskuje o:

1. Wyeliminowanie przypadków nierzetelnego postępowania z dokumentacją skutkującego zbędną zwłoką regulacji przez gminę stanu prawnego nieruchomości.
2. Rzetelne sporządzanie informacji o stanie mienia komunalnego gminy.
3. Wywiązywanie się z obowiązku przekazywania Staroście Kieleckiemu odpisów ostatecznych decyzji administracyjnych w sprawie o nabyciu, zmianie lub utracie prawa własności do nieruchomości, a w odniesieniu do nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także o nabyciu, zmianie lub utracie prawa użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub innej formy władania tą nieruchomością.
4. Niezwłoczne składanie wniosków o ujawnienie prawa własności w księgach wieczystych.
5. Wyeliminowanie przypadków nierzetelnego sporządzania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości przez pracowników Urzędu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia sierpnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

Kontroler
Jerzy Stachowiak
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

